עבודת ישראל — לפרשת שקלים

וידבר ה' וגו' כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם דהנה כשהאדם חוטא ח"ו אינו יכול לישא ראשו לפני הבורא ית"ש מחמת חטאו. ובודאי לא דברה תורה במתים הם הפושעים שאינם בושים ממנו ית"ש ועומדים נגדו בעזות מצח. וע"ז תקנו בוידוי שחטאנו לפניך בעזות מצח. אך התורה דברה מאותם המכונים בשם ישראל הוא ודאי מתבייש ממנו ית' לזה אמר כי תשא את ראש בני ישראל ר"ל כשתרצה לישא ראשם שיוכלו בנ"י לישא את ראשם לפניו ית"ש ולעבדו ובפרט שהם צריכים לקבל השפעות קדושות שמתחדשות בניסן שהוא ראש השנה למלכים ר"ל למלכות הבורא ב"ה שנתגלה בניסן ומתחדש השפע לבנ"י והם צריכים לישא את ראשם כדי שיוכלו לקבל השפעה. לפקודיהם ר"ל לאותן הדברים שהיו חסרים מהם עד עכשיו: ונתנו איש כופר נפשו. כמאמר המשורר. לדוד אליך ה' נפשי אשא שהי' מוסר נפשו לקדושת שמו. ולזה אש"א בגימ' ש"ב שהי' משיב כל נפשו אל ה'. אל אבושה ואל יעלצו אויבי לי. דהמע"ה היה מבקש ממנו ית' שלא ידקדק בנפשו אם הוא ראוי לקבל ולא ישליך אותו חוצ' ובהיות כן אל יעלצו אויבי לי. וזהו ונתנו כופר נפשו לה' שיתנו לכפרה מסירת נפשם לה' זה יתנו כל העובר על הפקודים שיתנו המדרגה ז"ה שיוכלו לעמוד לפניו לשרת פנים בפנים כאשר ידבר איש אל רעהו כל העובר על הפקודים. ר"ל כל מי שעובר על המצות ופקודין דמרא ולא הי' יכול לעבוד במדרגת ז"ה ישוב ויתן מדרגת זה מחצית השקל בשקל הקודש. דהנה היצה"ר רוצה להדיח את האדם מעבודת ה' ב"ה וב"ש באמרו הלא אתה הרבית לפשוע איך תוכל לעבוד אותו. לזה אמר הכתוב מחצית השקל שידמה בעיניו שהוא במשקל מחצה על מחצה כמאמר חכמינו לעולם יראה האדם כו' ובמצוה אחת מכריע את כל העולם כולו לכף זכות ובעבירה אחת להיפך ח"ו:

א"י זה יתנו מחצית השקל. דהנה זה היתרון במלכים מבני אדם דאצל המלאכי' כתי' מקום אשר יהי' שם הרוח ללכת ילכו. שהולכין תמיד אחר רצון ה' ואין להם יצה"ר אבל בני אדם יש להם נפש הבהמיות הממשיך לתאוות ושק"ל בגימ' נפ"ש שצריך אדם ליתן מחצית הש"קל חציו של שק"ל בגימ' רוח (ע'ה) ר"ל שיתן הבחירה והרצון שלו להבורא ב"ה שהוא ית"ש יתן לו רצון לעבוד אותו. עשרים גרה השקל. י"ל בצירוף הפ' הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמוד. ר"ל שיעשו רשעים תשובה ויתהפך תיבת רשעי"ם לצירוף שערי"ם הם הנ"ון שערים שמשער בשכלו לעשות תשובה ובהיו' כן בית צדיקים יעמוד. וזהו עשר"ים גרה. הוא אותיות רשע"ים וגם אותיו' שערי"ם. גר"ה הוא הג"ר כמאמר הכתוב ונסלח כו' ולגר הגר שידמה בעיניו שמעתה הוא מתגייר ורוצה לעבוד את ה': תרומה לה'. ר"ל דהנה החוטאים אינם חוששין לכבוד הבורא ב"ה וב"ש ואינו חשוב בעיניהם והם מתישים כח של מעלה באמרם שלא תבא עונש מאתו. ועי"כ הם מעוררין ג"כ שלא יהיה הקב"ה עוזר לישראל ח"ו. וזהו תרומה לה' ר"ל שיעשו תשובה וירומו שם ה' כמו שאנו מתפללין

יתגדל ויתקדש שמי' רבא ב"ב: העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט. העשיר נק' מי שהרבה לעשות מצות ומעש"ט. לא ירבה ויגדיל א"ע כמאמרם ז"ל משביעים אותו אעפ"י שכל העולם אומרים לך צדיק אתה הי' בעיניך כרשע בכ"ף הדמיון שאין אדם רשאי להחזיק א"ע רשע כמאמרם לעולם יראה כו' אלא כרשע ופי' כמו שהרשע מחזיק עצמו לפחות לבינוני אף אתה אפילו כל העולם אומרים לך צדיק אתה תחזיק א"ע לבינוני: והדל לא ימעיט ממחצית השקל. ר"ל אין דל אלא בתורה ומעש"ט לא ימעיט לא יחזיק א"ע לרשע אלא ג"כ לבינוני והוא כשקל מחצה על מחצה ויכול להכריע את כל העולם לכף זכות וזהו מחצית השקל: ולקחת את כסף הכפורים שירבה לעשות צדקה ועי"ז יהא מכופר ומקונח עונם כאמור ובצדקה תכונני. או יאמר ולקחת את כסף הכפורים כסף הוא מלשון נכסף שעיקר התשובה יהיה בשמחה ובזכות התשובה יבא המבשר צדק ויבנה בית מקדשינו אמן: